

HET GEBRUIK VAN ILLEGALE MIDDELEN OP DE WERKPLEK

Drugs zijn psychoactieve stoffen die de geestelijke activiteit, de waarnemingen en het gedrag wijzigen. Ze hebben een impact op de gezondheid en worden in alle lagen van de bevolking aangetroffen, inclusief de arbeidswereld. Dit rechtvaardigt de invoering van een preventief beleid in de onderneming.

Wanneer een werknemer illegale middelen gebruikt, kan de arbeidsgeneesheer preventief ingrijpen of de arbeidsgeschiktheid van de werknemer evalueren.

CAO 100

Sinds 2009 verplicht een collectieve arbeidsovereenkomst ([CAO 100](#)) ondernemingen om een preventief alcohol- en drugsbeleid te voeren. Het gaat erom de **werkgevers en de werknemers een verantwoordelijkheidsgevoel te geven** om zo het gebruik van alcohol en drugs tijdens het werk of met weerslag op het werk te voorkomen.

Om die reden moet elke werkgever een **preventief beleid** uitwerken, met duidelijke regels en procedures voor toepassing bij functiestoornissen of voor de uitvoering van opsporingstests.

Dit beleid moet rekening houden met de grootte van de onderneming, de specifieke risico's die verband houden met de aard van de activiteiten of met bepaalde groepen werknemers. Dit beleid moet op regelmatige basis geëvalueerd en aangepast worden, in overleg met de leden van de hiërarchische lijn en de diensten voor preventie en bescherming op het werk.

Zowel de leden van de hiërarchische lijn als de werknemers worden door de werkgever op de hoogte gebracht van alle genomen maatregelen.

1

Wat is de rol van de arbeidsgeneesheer?

- Met zijn kennis van de onderneming maakt hij de werkgever bewust van het probleem van alcohol- en drugsgebruik op de werkplek en moedigt hij de werkgever aan om een actief preventiebeleid in te voeren.
- Hij helpt de werknemer die het moeilijk heeft om zijn drugsgebruik beter onder controle te houden of te stoppen (verspreiding van brochures, doorverwijzing naar externe hulp, ...).
- Als de werknemer een veiligheids- of bewakingsfunctie heeft en een risico vormt voor zijn eigen veiligheid of die van anderen, evalueert de arbeidsgeneesheer haar/zijn vermogen om die specifieke functie uit te voeren. De arts vormt zich een duidelijk beeld van de situatie en neemt vervolgens passende maatregelen.

Drugs: effecten op de gezondheid

Cannabis, cocaïne, ecstasy, pijnstillers, kalmerende middelen, slaapmiddelen, stimulerende middelen, ... het drugsgebruik blijft toenemen.

We onderscheiden drie soorten gebruik:

- Gewoon gebruik is gebruik dat over het algemeen geen gevolgen heeft voor de gezondheid en het gedrag (behalve in de context van een voertuig besturen, moederschap, ...).
- Problematisch gebruik is gebruik dat fysieke en/of psychische en/of sociale schade aanricht.
- Afhankelijkheid ontstaat wanneer een gebruiker fysiek (pijn, rillingen, krampen, zweten, ...) en/of psychisch (malaise, angst, ...) lijdt als hij of zij niet gebruikt.

Bij herhaald gebruik ontstaat het verschijnsel van tolerantie, dat de gebruiker dwingt om steeds meer te gebruiken om hetzelfde effect te verkrijgen.

Elke soort drugs heeft potentieel schadelijke en wisselende effecten op de gezondheid:

- **Fysieke gezondheid:** achteruitgang van de hersenfunctie, infecties (hepatitis, aids), kanker, ... tot zelfs overlijden door overdosis voor sommige drugs.
- **Psychische gezondheid:** gewijzigde waarnemingen, leerstoornissen, stemmingsstoornissen, ... van gedragsstoornis tot psychiatrische aandoeningen.
- **Maternaal en foetaal risico:** omdat drugs in de placenta doordringen, lopen pasgeborenen grote risico's voor hun groei (aanzienlijk vermoeden van misvormende effecten, gedragsstoornissen en leerstoornissen vanaf de vroege kinderjaren).
- **Sociaal risico:** falen op school, in het gezin en op het werk; delinquentie, marginaliteit.

We kunnen deze gevaren samenvatten in de volgende tabel:

	FYSIEK	PSYCHISCH	SOCIAAL	MATERNAA L
Cannabis	***	**	**	**
Cocaïne	***	***	***	***
Heroïne	***	***	***	**
Stimulerende middelen	***	***	***	?
Ecstasy	***	***	***	?
Hallucinogenen	?	***	**	***

Bron: http://www.caat.online.fr/drogues/drogues_effet.htm (in het Frans)
Legende: *zwak| **middelmattig| ***sterk| ? weinig bestudeerd

2

Cannabis

Cannabis is het meest gebruikte verdovende middel.

Aan de hand van de volgende vier vragen kan de cannabisgebruiker een balans opmaken van zijn gebruik:

- Hebt u ooit de behoefte gevoeld om uw cannabisgebruik te minderen?
- Hebben mensen uit uw omgeving al opmerkingen gemaakt over uw cannabisgebruik?
- Hebt u al ooit de indruk gehad dat u te veel cannabis rookt?
- Hebt u al ooit de behoefte gevoeld om 's morgens cannabis te beginnen roken om u goed te voelen?

Twee of meer positieve antwoorden op deze vragen kunnen wijzen op schadelijk gebruik.

Bron: Test CAGE, MIDANIK et al., 1998

**Misschien maakt u zich zorgen?
Of een collega? Of een naaste?
Praat erover met uw arts of met uw arbeidsgeneesheer!**

